

Centenari del segon tram cobert de la riera Galligans de Figueres

El 1920, l'Ajuntament presidit per Vicenç Ros va tirar endavant el projecte que afectava el traçat de la plaça de l'Escorxador cap avall

Figueres es troba travessada per una riera, la Galligans, que ha marcat la vida dels figuerencs durant segles. Un fet molt important va ser, al seu dia, la seva cobertura des de la plaça del Sol fins a l'escorxador, fet en diferents fases i que va donar per a la creació en superfície del carrers Lasauca, Caamaño, la Rambla i la plaça de la Palmera. Amb l'obra varen tapar una mena de claveguera a cel obert, que és el que acabava sent la riera, i s'obria l'expansió de la ciutat, que sempre topava amb el límit d'aquest corrent d'aigua. Els primers treballs d'aquest cobriment daten del 1831.

Ara ha fet cent anys, el 1920, encara en quedava un bon tros d'obert que seguia sent una barrera a l'expansió i una claveguera que recollia les aigües brutes de bona part de la ciutat. Per això, en fer l'estudi d'obres i millores que es varen dur a terme en aquell moment, finançades amb un emprèstic d'un milió de pessetes aconseguit per l'Ajuntament, s'hi va incloure la cobertura d'alguns trams.

A la «Memòria justificativa» d'aquestes obres es destaca que «es necesario su abovedamiento no sólo por lo que al aspecto higiénico se refiere como parte integrante de la red sanitaria, sino también porque actualmente dificulta el enlace de dos partes de la ciudad, tales como la carretera de Perelada con la carretera de Rosas». En fer la previsió, varen calcular cobrir uns 250 metres, la major part riera avall, a partir de l'escorxador, i una part més petita, a partir de la plaça del Sol, riera amunt. Per a aquesta obra es varen pressupostar 60.000 pessetes de l'època.

El mes de gener del 1920, l'Ajuntament presidit per Marià Pujolà va aprovar cobrir, primer, un tram de 50 metres. Aleshores, la part coberta arribava fins al final de l'escorxador i es decidiren a cobrir la part que ara és la plaça Terradellas fins on comença la carretera de Llançà, deixant uns 140 metres per a més endavant. Alguns lectors recordaran que, durant molts anys, hi havia una paret que separava la plaça Terradellas actual de la part de la riera que mira cap a Llançà, quan encara no hi havia l'N-260.

L'arquitecte municipal, Ricard Giral d Casadessús, va preparar un projecte, datat el 9 de febrer, amb memòria, plànols i pressupost de 33.856,67 pessetes. El mateix Giral diu en el projecte que «és la base de tot el sistema circulatori d'aigües residuals de Figueres. Constituiria sempre un perill per a la salut pública, en fer travessar part de la ciutat un emissari sense conduir les seves aigües amb aquelles elementals condicions que la higiene reclama». I, a part de l'aspecte sanitari, afegia que «impossibilita l'enllaç de barriades, com la de Tapis, en la qual la seva artèria principal la constitueix la carretera de Peralada, amb la carretera de Roses que està en

comunicació directa amb l'estació de ferrocarril de Madrid a França. I l'enllaç d'aquestes dues grans vies, no és possible obtenir-lo directament si no és cobrint la llera del Galligans.» Per això varen decidir cobrir primer aquesta part.

Per fer aquest tram, l'arquitecte Giralt presenta un nou disseny de la secció, diferent de la feta servir fins aquell moment, de la qual descriu i ressalta la manca d'impermeabilitat que tenia: «Segurament per costum, s'ha vingut repetint la solució de prolongar la canalització i la volta de canó superior de la riera Galligans de la mateixa manera i secció que en la seva part inicial».

La seva preocupació era evitar les filtracions al subsol, cosa essencial en el pla de sanejament que volien aplicar en uns quants fronts, ja que el creixement de Figueres havia portat també l'augment d'aigües residuals que transcorrien per la llera del Galligans, així que s'havia de posar fora de perill de filtració d'aigües residuals, consideració tant o més important si recordem la poca profunditat a què es troben les aigües subterrànies de la ciutat.

Aprovat el projecte i el plec de condicions, es publica al BOP i es passa a subhasta, on s'adjudica a l'industrial Tomàs Espigulé, ara ja amb l'ajuntament presidit per Vicenç Ros i Marisch. Aquell setembre del 1920, el setmanari Empordà Federal comenta l'inici de l'obra: «Començaren ja les obres de cobriment de la riera del Galligans en la part del camp de la República i tot fa esperar que dintre breu temps, podrem gaudir de la primera reforma deguda a l'emprèstit». Però l'execució no va ser ràpida, ja que el contractista Tomàs Espigulé va parar pel seu compte les obres, fins al punt que l'alcalde Vicenç Ros li adreça el 5 de febrer del 1921 una carta en la qual li comunica que «ja haurien d'estar acabades» i que «se li exigiran les responsabilitats i indemnitzacions corresponents si no les acaba en un termini prudencialment necessari». Es van acabar el mes de setembre, un any després d'haver-se començat, a causa de les interrupcions del contractista.

Una vegada cobert aquest tram de la riera, es completa amb terra sobre la volta de canó per deixar transitables els carrers que, d'aquesta manera, guanyen superfície i traçat, com són els carrers Colom i Calçada dels Monjos, que passen a ser una via directa per al trànsit de carros entre l'estació, la carretera de Roses, la de Peralada i la de França. També es fan algunes obres menors per tal de reforçar i millorar el recorregut de la riera, com ara construir uns murs i unes estacades amb tela metàl·lica, als marges, uns més avall i altres més amunt de la zona recentment coberta, per tal d'evitar esllavissaments.

Font del document:

https://www.emporda.info/comarca/2021/01/12/centenari-del-segon-cobriment-important/484712.html?utm_source=rss